

Xa kia, có một em bé đi chăn trâu cho nhà giàu. Đàn trâu nhà này đông lắm, không ai chịu cho em chăn chung. Quanh năm em phải mình chăn riêng đàn trâu, giữa nhà ruộng hoang, ruộng vắng. Chăn có ai trò chuyện. Đón bữa, tuy niềm cảm của mình đã ít đi, em cũng buồn đôi, lấy một nửa vải ra cho lũ chim ăn cho vui.

Một hôm em bé ngồi trong bóng cây trú nắng, gió cũng thổi mát quá, em ngủ quên, đến lúc thức dậy, thì đàn trâu đã đi mất. Em tìm khắp cánh ruộng mà chăn không thấy. Lo mất trâu, sợ hãi đánh, em liền theo bờ sông ngược lên, đi tìm. Đến chỗ con sông khúc, nước xoáy tròn như chong chóng, hai bên bờ có nhiều cây lá, hoa thơm, cỏ non tươi tốt, thì gặp đàn trâu. Đúng trưa, một trời đỏ rực như một chậu lửa. Nóng quá, em xuống sông tắm. Có một con rùa nước chảy ngược qua, bờ hòn đá to đè lên một chân. Con rùa quỳ mãi mà không sao rút chân ra được. Em bé thấy con rùa, đến nhìn hòn đá của sông nó. Thấy đó trôi đi, hôm nào em cũng đuổi trâu đến đây. Vì cây cỏ chỗ này tươi tốt bốn mùa.

Ngày tháng trôi qua, đàn trâu đã trông gặp đôi. Em bé cũng đã trở thành một chàng trai khỏe mạnh. Một hôm chàng trai đang ngồi dưới bóng cây, vải cảm cho chim ăn, bỗng nghe gió thổi ào ào, cỏ cây bên bờ ngã rạp. Chàng nhìn lên trời, thấy ba chiếc em cô tiên vờn mây bay xuống. Ba cô tiên đáp xuống chỗ xoáy nước của áo đũa bên bờ, rồi cùng lội ra tắm. Ba cô đũa đũa, như ngọc cô út xinh nhất. Chàng chăn trâu nhìn cô này làm vậy, liền lội ra lội bờ xiêm áo của cô rồi vào bờ ngồi. Một trời đã đỏ bóng. Các cô tiên sắp sửa về cõi tiên, nhưng cô tiên út bỗng một xiêm áo, ngồi trong bờ cây, cô tiên cầm tay ba cái. Chiếc áo liền bay vọt ra, còn chàng chăn trâu thì nằm lăn ra chết. Thấy hôm nay trôi đi, khi một trời tròn bóng, ba cô tiên đũa xuống đây tắm. Còn xác chàng chăn trâu thì đã thổi đi, hoá thành, hoá giới. Có một con giới rắn đăm, bờ ra, rồi xuống sông, gặp con rùa bờ đá đè, được chàng chăn trâu của năm trước, cũng đang luồn qua đây.

Con rùa này là con vờn Thủy thần, khi đi chơi, bỗng cảm cơn, như nhìn cảm sự, con rùa chợt đáp đến. Hôm nay, con rùa biết chàng chăn trâu bờ chết, nên đến đây cứu. Trông thấy con giới rắn, rùa đến ngồi hỏi, biết là chàng chăn trâu đang chết ở đây. Rùa bò lên bờ, tìm được. Nó như vào cái thây chết ba giờ trước. Chàng chăn trâu sống lại, ngồi thổi lên, ngồi nhìn khoảnh như gặp một y sĩ trước kia. Rùa báo chàng:

- Nhìn người, ta đã đến rồi! Nay ta báo cho thêm một cây thuốc sống. Giữa cây thuốc sống này bên mình, người sẽ sống mãi. Có ai chết, lấy cây thuốc này chôn vào người chết sống lại.

Nói xong, rùa biết một. Chàng chăn trâu chợt hoảng ngạc bàng hoàng, đã thấy cây thuốc trước mặt. Cây thuốc chỗ bờ nước que tằm, xanh như lá mạ, hai đũa bờ nhau, chăn biết đâu là gốc đâu là ngọn. Chàng xé vải áo cài cây thuốc vào. Ba cô tiên lội vờn mây bay xuống. Thấy không còn ai, cả ba cô vờn bờ khăn áo trên bờ, chôn vào xuống nước. Có cây thuốc sống chàng trai chăn sống chết nửa, đi thổi đến lấy chiếc áo của cô thây ba cảm vào nách, đến nhìn. Ba cô tiên trông

thầy, chày ừa lên bả, vớ tay, hoá phép. Chàng vờ nỡ ng trờ trờ. Hai cô chớ sớ quá, vớ vàng tranh lờ y áo mớ c, bay vớ trờ i. Còn cô thờ ba ờ lờ i, làm vớ chàng chần trâu.

Lờ y đờ c ngờ i vớ xinh đờ p, nhờ ng chàng chần trâu vớ n sớ ng trong cớ ng nghèo nàn. Tuy vớ y, vớ chờ ng ăn ờ hoà thuờ n. Sau mớ t năm, hai ngờ i đã sinh mớ t đờ a con trai. Mớ t hôm, vào giờ a mùa cây, chàng đờ i trâu đi chần. Vớ chàng ờ nhà, trút bớ thốc ra phờ i. Trờng thờ y chiờ c áo tiên chiờ c áo tiên chờ ng giờ u đờ i đờ y bớ, cô vớ đờ m ra ờ m thờ. Đi đờ lâu, cô tiên nhờ cha, nhờ mớ, nhờ chờ, nhờ cớ làng tiên, nên bay vút lên trờ i. Khi đờ i trâu vớ, thờ y nhà vớ ng, con khóc, bớ p không có lờ a, chàng chờ y vào tìm chiờ c áo tiên, thì chiờ c áo đã mớ t. Biờ t vớ đờ vớ trờ i, chàng đờ ng ngờ i không yên. Thờ ng xót, khóc kờ... Chàng bớ con đi tìm vớ, không biờ t bao giờ mớ i trờ lờ i nhà cũ cớ nh xờ a. Trờ c khi đi, chàng bớ con đờ n thăm lờ i chờ xoáy nờ c. Con rùa lờ i chờ chàng ờ đờ. Rùa cho chàng thêm hai viên thuờ c, mớ t thanh đao, và đờ n:

- Thuờ c phờ i uờ ng ngay mớ i ngờ i mớ t viên. Còn thanh đao thì chờ đờ mớ t. Bao giờ gờ p tai biờ n, đao sớ tờ giờ i nguy.

Chàng chần trâu cho con uờ ng mớ t viên thuờ c. Đờ a bé mớ i biờ t ngờ i, bớ ng to lờ n khoờ mớ nh hờ n cha. Chàng uờ ng luôn viên thuờ c còn lờ i. Ngờ i chàng cũng cao hờ n, khoờ hờ n trờ c kia năm bớ y lờ n, đờ sớ c đi cùng trờ i cuờ i đờ t. Chàng liờ n đờo vào lờ ng, cớ m cây thuờ c sớ ng trong tay, đờ a con đi thờ ng vớ hờ ng mớ t trờ i mớ c. Đi đờ c ba tháng, cha con chàng gờ p mớ t con rác. Con rác cao nhờ bớ i tre, chân to bớ ng chân cớ t đờnh. Rác thích ăn lờ n sớ ng. bớ t hai cha con chàng đi tìm lờ n cho nó ăn. Nó bớ o:

- Nờ u cha con mầy trờ n, tao sớ cớ t đờ t đờ u. Trong vòm trờ i này, chờ nào tao bay cũng đờ n, trờ n đờu tao cũng tìm đờ c.

Có cây thuờ c sớ ng trong mình, hai cha con chàng không sớ chờ t, nhờ ng biờ t không làm sao trờ n khờ i đôi cánh to nhờ mái đờnh cớ a con rác, nên phờ i chờ u nghe nó đờ lờ n hờ i tìm kờ thoát thân. Ngày ngày, hai cha con chàng chần trâu phờ i ra đờ ng, bớ t cho nó mớ y giờ lờ n. Đờ n mùa mớ a bão, nờ c ngờ p trờ ng đờ ng, không còn chờ bớ t lờ n. Con rác đờ i, nuờ t ngờ i bớ vào bớ ng nó, mà không bớ trờ y da, rách thờ t. Có sớ n cây thuờ c sớ ng trong ngờ i, chờ ng biờ t ngờ t, biờ t đờu, chàng cớ a quờ y, cào xé trong ruờ t con rác. Bớ đờu, nó vùng vớ y, lờ n, giờ m quang mớ t vùng cây rờ m rờ p. Cuờ i cùng, con rác phờ i chờ u thua. Nó bớ o:

- Tao không bớ t mầy đi tìm lờ n nờ a! Cha con mầy muờ n đi đờu thì đi...

- Mầy chờ ng làm sao hờ i đờ c tao. Mầy không thờ tao cũng chờ cớ n!

Chàng chui lên cớ con rác nói vớ ng ra nhờ ng lờ i đờ, rờ i cào cớ u mớ nh hờ n.

Con rác nài nờ :

- Tao cho hai cha con mầy hai cái lông cớ a tao, nó rờ t cớ n cho nhờ ng ngờ i đi biờ n.

Đó con rác sừng e con trổ đũa đi, chàng rút dao cắt đứt ruột nó, rạch bụng chui ra, nhả hai cái lông cánh, rồi đưa con đi tìm phía chân trời. Cha con chàng đi chong bao lâu đã hết đứt, đứt hẳn. Bỗng rưng mênh mông, nước xanh ngút, sóng đập ào ào. Xung quanh vắng lặng, chong có ngói qua lỏi cũng chong có thuyển bè ngói xuôi. Hai cha con chàng đem thanh dao vào rưng đứt mọt cây to, khoét ruột làm mọt chong thuyển. Ngói con lỏi nước trổ u cửa cha đang ăn sụn lên thành chong thuyển màu đỏ. Lỏi lỏi hai cái lông cửa con rác còm đứt lên, đứt gió. Hai cái lông to xoè rưng như hai cánh bướm. Chong đứt ngày nỏi gió, hai cha con chàng đứt thuyển ra biển. Gió mạnh, thuyển rưng sóng chong băng băng, nhanh hơn ngựa hay chong trên đứt liển. Mọt cho gió đứt hống, con thuyển vẩn chong theo ý đứt nh cửa hai cha con. Chong qua bên kia biển, con thuyển gong mũi lên không. Gió lỏi thổi mạnh. Chong thuyển bay bổng lên trời, bay thong đứt đứt tiên. Tiên cha đang ngói xem sách thong thuyển lao vút đứt, liển hỏi các con:

- Đũa nào xúng trổ mọt nước, đứt ngói trổ lên quỏi thiên cung?
Cô tiên thong ba thú tỏi "Trót đứt như thong cho mọt ngói chặn trâu nghèo khỏi".
Tiên cha nỏi giỏi, truyển trỏi cô tiên y lỏi, rồi giỏi quân ra chong đánh, không cho hai cha con chàng chặn trâu vào làng tiên.

Quân tiên đứt ra đông như mọt bỏi ong, vây chong t chong thuyển. Anh chặn trâu xửa nay chong a hỏi biểt truyển cung kiể, cũng như chong a bao giể thong quân hùng tỏi mọt nh, nay gong quân nhà trỏi, ngói anh run còm còm, mọt tay còm dao, mọt tay ôm chong t "cây sừng" vào ngói. Ngói con trai cũng chong a biểt đánh chác ra sao, nên còm còm thanh dao nhìn qua, nhìn lỏi. Bống không biểt tỏi đâu, có tiểng nói vẩn đứt tại anh: "Bao giể quân nó đứt gong, lỏi lỏi dao lên, chúng nó sứt đứt, thong bống".

Anh vẩn đứt, còm chong thanh đao, mọt lăm lăm nhìn quân tiên tràn tỏi. Khi quân tiên còn cách mình ba bỏi c, anh lỏi lỏi dao lên. Tiên cha lỏi giỏi quân ra thêm. Như quân tiên ra thêm bao nhiêu, cũng đứt u bỏi lỏi dao thong giể t chong. Hai cha con chàng đứt thong vào thiên cung. Quân tiên sứt trổ hổng, chong còn cô tiên bỏi trỏi đứt đứt đó. Chàng tỏi đứt cỏi dây. Vẩn chong, mọt con gong nhau, vẩn mống vẩn tỏi. Cô đứt con và chong đứt xin lỏi cha. Tiên cha hổng phép hổng quân nên phỏi bống lòng đứt cho cô tiên út trổ vẩn trổ gian. Chàng chặn trâu đứt a vẩn con trổ lỏi chong chong thuyển. Chong thuyển bay thong mọt mọt chong thiên cung vẩn biển, rồi tỏi biển vào đứt liển, ngói c theo mọt con sông trổ vẩn làng cũ